

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

ÚJ VÁLTOZAT
a T/12236. szám helyett

T/12270. számú

törvényjavaslat

a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról

Előadó: Dr. Lamperth Mónika
belügyminiszter

Budapest, 2004. október

2004. évi ... törvény
a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról

1. §

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) a következő XIX. fejezettel (173-193. §-sal) egészül ki:

„XIX. FEJEZET

A KÜLFÖLDÖN TÖRTÉNŐ SZAVAZÁS ÁTMENETI SZABÁLYAI

173. § Az országos népszavazáson és az időközi országgyűlési választáson e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

A népszavazás kitűzése

174. § (1) Az országos népszavazást legkésőbb 43 nappal a szavazás napja előtt kell kitűzni.

(2) A népszavazást az (1) bekezdés szerinti időközön belülre is ki lehet tűzni, ha más kérdésben a köztársasági elnök már korábban népszavazást tűzött ki, annak idejéig legalább 20 nap van hátra, és az újabb kérdésben történő népszavazás egyidejű megtartása a szavazás lebonyolításának törvényességét nem veszélyezteti.

A megfigyelő

175. § (1) Az időközi országgyűlési választáson a külképviseletre a jelöltet állító jelölő szervezetek, valamint a független jelöltek külképviseletenként és jelölő szervezetenként (független jelöltenként) egy-egy megfigyelőt bízhatnak meg.

(2) Az országos népszavazáson a külképviseletre a 125. § (1) bekezdésében foglalt szabályok megfelelő alkalmazásával lehet megfigyelőt megbízni.

(3) A megfigyelő csak választójoggal rendelkező magyar állampolgár lehet.

(4) A megfigyelőt az Országos Választási Bizottságnál – nevének és személyi azonosítójának közlésével – a magyarországi szavazást megelőző 16. napig kell bejelenteni. Az Országos Választási Bizottság a megfigyelő választójogát ellenőrzi, és a megfigyelőt nyilvántartásba veszi. Az Országos Választási Iroda a külképviseletre megbízott megfigyelő nevét és személyi azonosítóját megküldi a külképviseleti választási iroda vezetőjének.

(5) Az Országos Választási Bizottság által nyilvántartásba vett megfigyelő jelen lehet a külképviseleti választási iroda munkájánál. A megfigyelő

- a) figyelemmel kísérheti a külképviseleti választási iroda munkáját és a szavazás menetét,
- b) a szavazás befejezéséről kiállított jegyzőkönyvben rögzítheti észrevételeit,
- c) panaszt nyújthat be,
- d) köteles a megfigyelői minőségére utaló kitűzött viselni,
- e) a szavazást, illetőleg a külképviseleti választási iroda munkáját tevőlegesen vagy ráutaló magatartással nem befolyásolhatja, és nem zavarhatja.

(6) A megfigyelő megbízásával és tevékenységével kapcsolatos költségek a megbízót terhelik.

A választójogosultság nyilvántartása

176. § Az országos népszavazáson a névjegyzéket a szavazás napja előtt 29 nappal kell közszemlére tenni, a választópolgárokat a névjegyzékbe vételükről legkésőbb a szavazás napja előtti 29. napig kell értesítő megküldésével tájékoztatni.

A külképviseleti névjegyzék

177. § (1) A külképviseleti névjegyzékbe való felvételét a lakóhelye szerinti névjegyzékben szereplő választópolgár személyesen vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező meghatalmazott útján kérheti a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől a magyarországi szavazás napját megelőző 16. napig. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel ajánlott levélben is kérhető úgy, hogy az legkésőbb a magyarországi szavazás napját megelőző 16. napig megérkezzen a helyi választási irodába.

(2) Az időközi országgyűlési választáson a külképviseleti névjegyzékbe való felvételt a választás első fordulóját (a magyarországi szavazás napját) megelőző 16. napig lehet kérni.

(3) A külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a kérelmező:

- a) családi és utónevét,
- b) személyi azonosítóját,
- c) születési helyét és idejét,
- d) anyja nevét,
- e) magyarországi lakóhelyét, továbbá
- f) annak az országnak vagy településnek a megjelölését, ahol a kérelmező a választójogát gyakorolni kívánja, valamint
- g) a kérelmező külföldi értesítési címét, ha a helyi választási iroda vezetőjének döntéséről szóló értesítés kézbesítését nem a magyarországi lakcímeire kéri.

(4) Az időközi országgyűlési választáson a külképviseleti névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelemben a választópolgár köteles megjelölni, hogy a választás első, második vagy mindkét fordulójára kéri felvételét a külképviseleti névjegyzékbe.

178. § (1) A kérelem alapján a helyi választási iroda vezetője a választópolgárt haladéktalanul felveszi a külképviseleti névjegyzékbe, egyidejűleg törli a lakóhelye szerinti névjegyzékből. A helyi választási iroda vezetője a kérelmezőt a külképviseleti névjegyzékbe vételéről, illetőleg a külképviseleti névjegyzékbe vétel elutasításáról haladéktalanul értesíti.

(2) A kérelmet el kell utasítani, ha nem tartalmazza a 177. § (3) és (4) bekezdése szerinti adatokat.

179. § (1) A külképviseleti névjegyzék a választópolgárok 177. § (3) bekezdés a)-e) pontja szerinti adatait, valamint a külképviselet megjelölését tartalmazza.

(2) Az időközi országgyűlési választáson a külképviseleti névjegyzék a választókerület, valamint a választási forduló megjelölését is tartalmazza.

180. § (1) A helyi választási iroda vezetője a külképviseleti névjegyzék adatait időközi országgyűlési választáson a magyarországi szavazást megelőző 15. napig, országos

népszavazáson a magyarországi szavazást megelőző 8. napig megküldi az Országos Választási Irodának, amely külképviseletenkénti bontásban elkészíti a külképviseleti névjegyzéket.

(2) Az Országos Választási Iroda a külképviseleti névjegyzékek adatait oly módon továbbítja a külképviseleteknek, hogy annak adatait csak a külképviseleti választási iroda ismerhesse meg. A külképviseleti választási iroda a külképviseleti névjegyzéket kinyomtatja és hitelesíti. A külképviseleti választási iroda a külképviseleti névjegyzéket nem módosíthatja.

(3) Az időközi országgyűlési választáson az Országos Választási Iroda a külképviseleti névjegyzék adatait megküldi az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak is.

A választási szervek

181. § (1) A választáson külképviseleti választási iroda is működik.

(2) A külképviseleti választási iroda az Európai Parlament tagjainak 2004. évi választására megbízott vezetőből és tagokból áll. Az Országos Választási Iroda vezetője új vezetőt és tagot bízhat meg, illetve a megbízást visszavonhatja.

Szavazás a külképviseleten

182. § (1) A külképviseleti szavazás akkor lehetséges, ha azt a fogadó állam nem ellenzi. Nem kerül sor szavazásra azon a külképviseleten, amelynek névjegyzékében egyetlen választópolgár sem szerepel.

(2) A 30. § (2) bekezdésének a) és b) pontjában, valamint a VIII. fejezetben foglalt feladatokat a külképviseleti választási iroda látja el.

(3) A szavazólap képét az Országos Választási Iroda küldi meg a külképviseleti választási irodának, amely annak kinyomtatásával állítja elő a szavazólapokat. A külképviseleti választási iroda kétszer annyi szavazólapot nyomtat ki, mint amennyi a külképviseleti névjegyzékben szereplő választópolgárok száma. A külképviseleti választási iroda a kinyomtatott szavazólapokról nyilvántartást vezet.

(4) A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár a külképviseleten, vagy ha a külképviselet épülete nem alkalmas a szavazás lebonyolítására, a külképviselet által biztosított egyéb helyiségben szavazhat. Minden szavazóhelyiségben legalább egy szavazófülkét kell kialakítani és legalább egy urnát kell felállítani.

(5) Az időközi országgyűlési választások első fordulóján a külképviseleten a magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni. Azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest -1 vagy -2 óra, a helyi idő szerinti 6 óra és a közép-európai idő szerinti 19 óra között lehet szavazni. Az amerikai kontinensen létesített külképviseleteken a magyarországi szavazást megelőző 8. napon, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni.

(6) Az időközi országgyűlési választások második fordulóján és az országos népszavazáson a külképviseleten a magyarországi szavazás napján, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni. Azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest -1 vagy -2 óra, a helyi idő szerinti 6 óra és a közép-európai idő szerinti 19 óra között lehet

szavazni. Az amerikai kontinensen létesített külképviseleteken a magyarországi szavazást megelőző napon, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni.

(7) A 61. § (3) bekezdését nem kell alkalmazni.

183. § (1) A külképviseleti választási iroda – a személyazonosság megállapítására alkalmas, magyar hatóság által kiállított igazolvány alapján – megállapítja a szavazni kívánó polgár személyazonosságát és azt, hogy szerepel-e a külképviseleti névjegyzékben. Vissza kell utasítani azt, aki személyazonosságát a fenti módon nem tudja igazolni, vagy nem szerepel a külképviseleti névjegyzéken.

(2) A szavazólap és a boríték választópolgár részére történő átadásakor a választási iroda tagja szavazásról szóló nyilatkozatot tölt ki, amely tartalmazza a választópolgár családi és utónevét, lakcímét, személyi azonosítóját. A szavazásról szóló nyilatkozatot a választópolgár aláírásával látja el, és a választási iroda tagja hitelesíti.

(3) A választópolgár a szavazólapot – kitöltését követően – az e célra szolgáló borítékba helyezi, és azt lezárja. A zárt borítékot és a szavazásról szóló nyilatkozatot a választópolgár átadja a külképviseleti választási iroda tagjának, aki azokat a választópolgár jelenlétében egy másik (külső) borítékba helyezi, azt lezárja és átadja a választópolgárnak. A választópolgár a külső borítékot a leragasztáson aláírja majd az urnába helyezi.

(4) Ha ugyanazon a napon több időközi országgyűlési választást tartanak, a választási iroda a szavazást megelőzően feltünteti a külső borítékon annak az országgyűlési egyéni választókerületnek a megjelölését, amelynek szavazólapján a választópolgár szavaz.

(5) Ha ugyanazon a napon időközi országgyűlési választásokat és országos népszavazást is tartanak, az (1)-(4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket a két eljárás tekintetében külön-külön kell alkalmazni.

(6) Ha a külképviseleten a szavazás lezárását megelőző óráig egyetlen választópolgár sem szavaz, az elsőként szavazó választópolgár a külképviseleti választási iroda tagja is lehet.

(7) A szavazást le kell zárni, ha a külképviseleti névjegyzéken szereplő valamennyi választópolgár leadta szavazatát.

A külképviseleten leadott szavazatok továbbítása

184. § (1) A külképviseleti választási iroda a szavazás lezárását követően az urnában – annak felnyitása nélkül – elhelyezi a névjegyzéket, a visszautasítottak jegyzékét, a rendkívüli eseményekről kiállított jegyzőkönyvet, a kinyomtatott szavazólapokról készített nyilvántartást, valamint a szavazás befejezéséről kiállított jegyzőkönyvet, és az urnát lezárja úgy, hogy ne lehessen abba szavazólapot elhelyezni vagy abból szavazólapot eltávolítani.

(2) A lezárt urnát a külképviseleti választási iroda haladéktalanul az Országos Választási Irodához szállítja. Országos népszavazás és az időközi országgyűlési választás második fordulójára esetén a magyarországi szavazást követő 4. nap 24.00 óráig, időközi országgyűlési választás első fordulójára esetén a magyarországi szavazás előtti 3. nap 24.00 óráig kell az urnának az Országos Választási Irodához érkeznie.

(3) Ha az urna a (2) bekezdésben meghatározott határidőben nem érkezik meg az Országos Választási Irodához, az abban lévő szavazatokat az eredmény megállapításánál nem lehet

figyelembe venni, az urnát felbontás nélkül kell tárolni, és – tartalmával együtt – a választást követő 90 nap után meg kell semmisíteni.

185. § (1) Az országos népszavazáson az Országos Választási Bizottság a határidőben beérkezett urnákat felbontja.

(2) Az időközi országgyűlési választáson az Országos Választási Iroda a határidőben beérkezett urnákat felbontja, és a külképviseleteken leadott szavazatokat tartalmazó szavazási iratokat – a külső borítékok felbontása nélkül – az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottsághoz továbbítja. Ha a külképviseleti szavazatokat tartalmazó borítékon nincs feltüntetve a 183. § (4) bekezdése szerint az országgyűlési egyéni választókerület megjelölése, a borítékot az Országos Választási Iroda – annak felbontása nélkül – mint le nem adott szavazási iratot külön kötegelni, és e tényt külön jegyzőkönyvben rögzíti.

A külképviseleti szavazási iratok ellenőrzése

186. § (1) Országos népszavazás esetén az Országos Választási Bizottság a külképviseletről beérkezett külső borítékot és a szavazásról szóló nyilatkozatot – a szavazólapot tartalmazó belső boríték felbontása nélkül, annak megállapítása érdekében, hogy a szavazatot az arra jogosult adta-e le – a külképviseleti névjegyzék adatai alapján ellenőrzi.

(2) Az időközi országgyűlési választáson az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság végzi az (1) bekezdés szerinti feladatot

- a) a választás első fordulóján a magyarországi szavazás napján,
- b) a választás második fordulóján a szavazási iratok beérkezését követően haladéktalanul.

(3) Érvénytelen a szavazási irat, ha

- a) a polgár nem szerepel a külképviseleti névjegyzékben,
- b) a választópolgár nem írta alá a külső borítékot, továbbá ha az nincs lezárva vagy sérült,
- c) a külső borítékból hiányzik a szavazásról szóló nyilatkozat vagy a szavazólapot tartalmazó belső boríték,
- d) a belső boríték nincs lezárva,
- e) a nyilatkozat nem tartalmazza a választópolgár adatait vagy aláírását,
- f) a választópolgárnak a nyilatkozaton feltüntetett adatai eltérnek a külképviseleti névjegyzéken szereplő adataitól,
- g) a nyilatkozat nem tartalmazza a választási iroda hitelesítését.

(4) Ha a szavazási irat a (3) bekezdés szerint érvénytelen, ennek indokát a külső borítékon fel kell tüntetni, s a külső boríték tartalmát – a szavazólapot tartalmazó belső boríték felnyitása nélkül – vissza kell helyezni a külső borítékba. Ezeket a borítékokat külön kell kötegelni, és megsemmisítésükig a választási irodában biztonságos helyen kell őrizni.

(5) Ha a szavazási irat a (3) bekezdés szerint nem érvénytelen, a szavazólapot tartalmazó belső borítékot – annak felnyitása nélkül – az (1), illetőleg a (2) bekezdés szerinti választási bizottság mindaddig külön tárolja, ameddig valamennyi külső boríték felbontásra nem kerül. A szavazásról szóló nyilatkozatokat külön kell kötegelni.

**A külképviseleten leadott szavazatok megszámlálása és az eredmény megállapítása
az időközi országgyűlési választáson**

187. § (1) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a 186. § (5) bekezdése szerinti, a külképviseleti szavazólapokat tartalmazó belső borítékokat – azok felbontása nélkül – szállítóborítékba zárja, amelyen fel kell tüntetni az abban elhelyezett belső borítékok számát. A szállítóborítékot az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság tagjai aláírásukkal hitelesítik, továbbá elnöke bélyegzőlenyomattal is ellátja. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a szállítóborítékban elhelyezett belső borítékok számát külön jegyzőkönyvben rögzíti. A szállítóborítékot és a jegyzőkönyv egy példányát az országgyűlési egyéni választókerület székhelyén lévő, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság által kijelölt szavazókör szavazatszámoló bizottsága elnökének kell átadni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szavazatszámoló bizottság a külképviseleti szavazólapokat tartalmazó borítékokat – azok felbontása nélkül – összekeveri a szavazókörben leadott szavazatokat tartalmazó borítékokkal.

188. § (1) A szavazás második fordulójában a 187. § (1) bekezdése szerinti szavazatszámoló bizottság a szavazás lezárása után lezárja az urnát úgy, hogy ne lehessen abba szavazólapot elhelyezni vagy abból szavazólapot eltávolítani. Az urnát a szavazatszámoló bizottság az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak adja át, amely gondoskodik annak biztonságos őrzéséről.

(2) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a magyarországi szavazást követő 6. napon az urnát és a 186. § (5) bekezdése szerinti szavazólapokat tartalmazó borítékokat a 187. § (1) bekezdése szerinti módon átadja a 187. § (1) bekezdése szerinti szavazatszámoló bizottságnak, amely a 187. § (2) bekezdésében és – a 76. § kivételével – a IX. fejezetben foglalt feladatokat haladéktalanul elvégzi.

189. § (1) A szavazóköri jegyzőkönyveket az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottsághoz kell továbbítani.

(2) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján haladéktalanul összesíti a szavazatokat, és megállapítja a választás választókerületi eredményét, amelyet jegyzőkönyvben rögzít. A jegyzőkönyv egy példányát az Országos Választási Bizottsághoz kell továbbítani.

**A külképviseleten leadott szavazatok megszámlálása és az eredmény megállapítása
az országos népszavazáson**

190. § (1) A külképviseleteken leadott szavazatok megszámlálását az Országos Választási Bizottság tagjai végzik. A külképviseleti szavazás eredményét az Országos Választási Bizottság egy összesített jegyzőkönyvben állapítja meg.

(2) Az Országos Választási Bizottság a népszavazás eredményét a szavazatszámoló bizottságok által kiállított jegyzőkönyvek és a külképviseleti szavazás eredményéről kiállított jegyzőkönyv alapján, legkésőbb a szavazást követő 6. napon állapítja meg.

Jogorvoslat

191. § (1) Akit a külképviseleti névjegyzékbe felvettek vagy akinek külképviseleti névjegyzékbe vételét elutasították, az erről szóló értesítés kézhezvételét követő három napon belül nyújthat be kifogást a helyi választási iroda vezetőjéhez.

(2) A névjegyzékből való kihagyás vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogásról, illetőleg a külképviseleti névjegyzékbe való felvétel vagy annak elutasítása miatti kifogásról a helyi választási iroda vezetője legkésőbb a kifogás beérkezését követő napon dönt. Ha a kifogásnak helyt ad, a névjegyzéket, illetőleg a külképviseleti névjegyzéket módosítja. Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak nem ad helyt, a kifogást legkésőbb a beérkezését követő napon megküldi a helyi bíróságnak, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak.

(3) Ha a bíróság a kifogást alaposnak tartja, elrendeli a névjegyzék, illetőleg a külképviseleti névjegyzék módosítását.

192. § A választási bizottságnak a szavazólapok adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz megérkezzen. A kifogás elbírálására jogosult választási bizottság, illetőleg a bíróság a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

193. § (1) A külképviseleti választási iroda tevékenysége elleni panaszt az Országos Választási Bizottsághoz kell benyújtani. A panasz a külképviseleti választási irodához is benyújtható; ebben az esetben a külképviseleti választási iroda a panaszt haladéktalanul továbbítja az Országos Választási Bizottsághoz.

(2) A külképviseleti választási iroda tevékenysége elleni kifogásról az Országos Választási Bizottság dönt.”

2. §

(1) E törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E törvény, valamint a Ve. XIX. fejezete 2006. március 31-én hatályát veszti.

(3) E törvény rendelkezéseit a hatályba lépését megelőzően kitűzött időközi országgyűlési választásokra akkor kell alkalmazni, ha e törvény hatályba lépésétől a magyarországi szavazás napjáig legalább 25 nap van hátra. E törvény rendelkezéseit a hatályba lépését megelőzően elrendelt és kitűzött országos népszavazásra akkor kell alkalmazni, ha e törvény hatályba lépésétől a szavazás napjáig legalább 43 nap van hátra. E törvény rendelkezéseit a hatályba lépését megelőzően elrendelt, de a hatályba lépését követően kitűzött országos népszavazásra akkor kell alkalmazni, ha e törvény hatályba lépésétől a szavazás napjáig legalább 20 nap van hátra. E törvény rendelkezéseit nem kell alkalmazni arra az országos népszavazásra és időközi országgyűlési választásra, amelyet 2005. december 31-ét követő napra tűztek ki.

INDOKOLÁS

a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény módosításáról szóló törvényjavaslathoz

Általános indokolás

Az Alkotmány 2004. május 1-jén hatályba lépett módosítása szerint minden választópolgárt megillet a jog, hogy szavazatát az országgyűlési, európai parlamenti választáson és országos népszavazáson akkor is leadhassa, ha a szavazás napján külföldön tartózkodik.

Az Alkotmánybíróság 34/2004. (IX. 14.) sz. határozata szerint az Alkotmány 70. § (1) bekezdését sértő – mulasztásban megnyilvánuló – alkotmányellenes helyzet jött létre annak következtében, hogy az Országgyűlés nem alkotta meg azokat a rendelkezéseket, amelyek a választás napján külföldön tartózkodó, az Alkotmány alapján választójogosultsággal rendelkező állampolgárok számára az országgyűlési képviselők választásán aktív választójoguk gyakorlásának, illetőleg az országos népszavazáson való részvételük módját és garanciáit szabályozzák.

Az európai parlamenti képviselők választásán a 2004. évi XLIII. törvény egyszeri rendelkezést léptetett életbe. E szabályok alapulvétele tűnt a legcélravezetőbbnek a többi választástípus esetében is. A Javaslat olyan átmeneti szabályokat állapít meg a külföldön szavazásra, melyek mind a már kitűzött választások tekintetében, mind pedig a 2005. december 31. előtti időpontra kitűzött országos népszavazáson és időközi országgyűlési választáson alkalmazandóak.

Részletes indokolás

Az I. §-hoz

E §-ban foglalt szabályok tartalmazzák a külföldön történő szavazáson alkalmazandó eljárási szabályokat, külön fejezetet illesztve a választási eljárásról szóló törvényhez. Az új XIX. fejezet a 173-193. §-ban rendezi az országos népszavazáson és az időközi országgyűlési választáson a külföldön szavazás átmeneti szabályait.

(A Ve. 173. §-ához)

A Javaslat csak az országos népszavazáson és az időközi országgyűlési választáson rendeli alkalmazni a XIX. fejezetben foglalt átmeneti szabályokat.

(A Ve. 174. §-ához)

A külföldön szavazás bevezetésére tekintettel a Javaslat a népszavazás kitűzésére a szavazást megelőző 43. napot állapítja meg.

(A Ve. 175. §-ához)

Új jogintézmény bevezetésére kerül sor a választási megfigyelő személyében. Mindkét választástípus esetében a megfigyelők figyelemmel kísérik a külképviseleteken a szavazás

folyamatát. A bevezetést indokoltta az a körülmény, hogy a külképviseleteken nem működnek szavazatszámoló bizottságok, így a lebonyolításban csak a külképviseleti választási iroda tisztségviselői vesznek részt. Ezért általánosan támogatott politikai igény volt az, hogy a delegálók saját képviselőiket is kiküldhessék – saját költségen – a külföldi szavazókörökbe.

A jelöltet állító jelölő szervezetek és független jelöltek a Javaslat szerint külképviseletenként egy-egy megfigyelőt bízhatnak meg és küldhetnek a külképviseleti szavazásra. Megfigyelő csak olyan magyar állampolgár lehet, aki rendelkezik választójoggal és akit az Országos Választási Bizottság nyilvántartásba vett.

A Javaslat olyan jogokat biztosít a választási megfigyelőknek, melyek biztosítják, hogy a szavazás egész menetét figyelemmel kísérheti, felmerült észrevételeit jegyzőkönyvben rögzítheti, a választási törvények megsértésére hivatkozva pedig panaszt nyújthat be. A megfigyelő köteles megfigyelői minőségére utaló kitűzött viselni, a szavazást és a választási iroda munkáját pedig nem zavarhatja, tevékenysége nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

(A Ve. 176. §-ához)

A választópolgároknak elegendő időt kell biztosítani arra, hogy tudomást szerezzenek a külföldön szavazás lehetőségéről és megtehessék a szükséges intézkedéseket, ennek következtében a választópolgároknak a névjegyzékbe vételükről szóló értesítő megküldésének határideje lerövidült.

(A Ve. 177-180. §-aihoz)

A külképviseleti névjegyzékbe a választópolgár a lakóhelye szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjéhez intézett kérelemre kerülhet be – ez a kérelem személyesen, meghatalmazott útján, illetve ajánlott levélben is benyújtható. A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárt a helyi választási iroda vezetője törli a lakóhelye szerinti névjegyzékből. A külképviseleti névjegyzék adatait az Országos Választási Iroda összesíti, majd külképviseleti bontásban eljuttatja a külképviseleti választási iroda részére, amely azt nem módosíthatja. Időközi országgyűlési választás esetén az Országos Választási Iroda a külképviseleti névjegyzék adatait az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak is eljuttatja.

Időközi országgyűlési választás esetén a választópolgár köteles megjelölni, hogy a választás mely fordulójára kéri külképviseleti névjegyzékbe vételét. Ezen választástípus esetében a külképviseleti névjegyzéknek a választókerület és a választási forduló megjelölését is tartalmaznia kell.

A külképviseleti névjegyzék hazai vezetése és lezárása jelenti a garanciát arra, hogy csak az azon szereplő választópolgár adhassa le a szavazatát a külképviseleten.

(A Ve. 181. §-ához)

A külképviseleteken a választás lebonyolítását választási irodák végzik. A választási iroda tagjai és vezetője a 2004. évi európai parlamenti választásra megbízott köztisztviselő. Az azóta bekövetkezett esetleges változásokra tekintettel új vezetőt és tagot az Országos Választási Iroda vezetője bízhat meg.

(A Ve. 182-183. §-aihoz)

Az európai parlamenti választásról szóló szabályozásban már rögzítésre kerültek azon feltételek, amelyek megléte esetén adott külképviseleteken a választás lebonyolítható. Egyrészt szükséges, hogy a fogadó állam azt ne ellenezze, másrészt, hogy a külképviseleti névjegyzékre legalább egy választópolgár kérje felvételét.

A szavazatszámolás és az eredmény-megállapítás továbbra is a hazai választási bizottság(ok) feladata marad.

A Javaslatt az időközi országgyűlési választásoknál az első forduló esetében külföldön a magyarországi szavazást megelőző 7. napon teszi lehetővé az ott tartózkodóknak, hogy választójogukkal élhessenek. A második fordulóban a külföldön tartózkodó választópolgárok a magyarországi szavazás napján szavaznak.

A választópolgárnak a külképviseleten csak a személyazonosságát kell igazolnia, amelyet magyar hatóság által kiállított igazolvány alapján tehet meg. Új elem, hogy a külföldön leadott szavazatokat tartalmazó boríték mellé egy nyilatkozat is kerül, mely tartalmazza a választópolgár azonosításához szükséges adatokat, aláírását és amelyet a választási iroda képviselője hitelesít. A nyilatkozat alapján a szavazási irat érvényességét elbíráló hazai választási bizottság ellenőrizheti, hogy a választópolgár szerepel-e a névjegyzékben. A szavazólapot tartalmazó lezárt boríték a nyilatkozattal együtt egy újabb borítékba kerül, azt a választópolgár a leragasztáson aláírja, majd az urnába dobja. A választópolgár aláírása a biztosíték arra, hogy a szavazási irat lezártan kerül a külképviseleti urnába.

Amennyiben ugyanazon a napon több időközi országgyűlési választást, vagy időközi országgyűlési választást és népszavazást is tartanak, a külső borítékon a választási iroda feltünteti annak az országgyűlési egyéni választókerületnek a megjelölését, amelynek szavazólapján a választópolgár szavaz.

(A Ve. 184. §-ához)

A szavazatokat és a választási iratokat tartalmazó lezárt külképviseleti urnát a külképviseleti választási iroda az Országos Választási Irodához szállítja. Időközi országgyűlési választás első fordulójában a magyarországi szavazás előtti 3. nap 24.00 óráig kell az urnának az Országos Választási Irodához érkeznie, míg második forduló, illetve országos népszavazás esetén a magyarországi szavazást követő 4. nap 24.00 óráig, így a szavazás napja és az urnák hazaérkezése között ugyanannyi időtartam áll rendelkezésre minden esetben. Csak a határidőben megérkezett urnákban lévő szavazatokat lehet az eredmény megállapításánál figyelembe venni.

(A Ve. 185-190. §-aihoz)

Országos népszavazás esetén az urnákat az Országos Választási Bizottság felbontja, a külső borítékot és a szavazásról szóló nyilatkozatot a külképviseleti névjegyzék adatai alapján ellenőrzi. Megszámlálja a szavazatokat, majd a külképviseleti szavazás eredményét egy összesített jegyzőkönyvben rögzíti. A szavazás titkosságát biztosítja, hogy a külképviseleteken leadott szavazatokat egy választási bizottság, az Országos Választási Bizottság számolja meg. A népszavazás eredményét a külképviseleti szavazatok megszámlálásáról kiállított jegyzőkönyv és a magyarországi szavazatszámoló bizottságok által kiállított jegyzőkönyv alapján, legkésőbb a szavazást követő 6. napon állapítja meg.

Időközi országgyűlési választáson a beérkezett külképviseleti urnákat az Országos Választási Iroda bontja fel, majd a szavazási iratokat tartalmazó borítékokat – azok felbontása nélkül – az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottsághoz továbbítja. A külső

boríték és a nyilatkozat külképviseleti névjegyzék alapján történő ellenőrzését az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság végzi, majd ezt követően a belső borítékokat – melyeket szállítóborítékba zár – egy, az általa korábban kijelölt, a választókerület székhelyén lévő szavazókörbe szállítja. A kijelölt szavazókörben a szavazatszámoló bizottság a szállítóborítékban lezárt borítékban lévő szavazatokat összekeveri a szavazókörben leadott szavazatokat tartalmazó borítékokkal. A szavazatszámoló bizottság a külképviseleti névjegyzék adatait nem ismerheti meg, továbbá a külképviseleti szavazatokat összekeveri a szavazóköri szavazatokkal, ezért a szavazás titkosságának követelménye az egész eljárás során érvényesül.

A második fordulóban a külképviseleti szavazatok megérkezéséig a szavazatszámoló bizottság a szavazóköri urnát lezárja, és az országgyűlési egyéni választókerületi bizottságnak adja át, amely gondoskodik annak biztonságos őrzéséről.

A szavazatszámolást és az eredmény-megállapítást a szavazatszámoló bizottság végzi, majd az erről kiállított jegyzőkönyvet megküldi az országgyűlési egyéni választókerületi bizottságnak, amely megállapítja a választás választókerületi eredményét.

(A Ve. 191-193. §-aihoz)

A névjegyzékhez kapcsolódó jogorvoslati határidők tekintetében a választópolgároknak 3 nap áll rendelkezésre a névjegyzékbe vételével kapcsolatos kifogásának benyújtására. A helyi választási iroda vezetője megvizsgálja a kérelmet legkésőbb a beérkezését követő napon. Kedvező elbírálás esetén 1 napon belül dönt, ellenkező esetben a helyi bírósághoz terjeszti elbírálásra. A helyi bíróság 3 napon belül hozza meg döntését.

A szavazólapok adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos kifogást a választási bizottság döntését követő napig kell benyújtani, amiről az elbírálásra jogosult választási bizottság, illetőleg a bíróság legkésőbb a döntését követő napon dönt.

A külképviseleti választási iroda tevékenysége elleni panaszról az Országos Választási Bizottság dönt, ez mind a külképviseleten, mind az Országos Választási Bizottsághoz benyújtható.

A 2. §-hoz

A Javaslat hatályba léptető rendelkezései szerint kihirdetése napján lép hatályba, és 2006. március 31-én hatályát veszti. A Javaslat lehetővé kívánja tenni, hogy a már kitűzött választásokra és elrendelt népszavazásokra is alkalmazhatóak legyenek a külföldi szavazás szabályai, ezért időközi országgyűlési választások esetén azokat alkalmazni rendeli, ha a hatályba lépésétől a szavazás napjáig legalább 25 nap, országos népszavazás esetén pedig a szavazás napjáig legalább 43 nap hátra van. A 2005. december 31-ét követően kitűzött választásokra a törvény nem alkalmazandó.